

גליון 674
שנה י"ד תשפ"ה

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

ויכס הענן את אהל מועד וכבוד ה' מלא את המשכן (מ' ל"ד)

וכבוד ה' מלא את המשכן, כיון שנעשה המשכן הלך משה והרכין אזנו במשכן, אמר משה, שמא תאמר שיש בלבו של הקדוש ברוך הוא על ישראל על מעשה העגל, שעד עכשיו הוא עומד בכעסו כנגדם, והוא בקושי עמהם, או הוא מתרצה להם והוא נוהג במידת רחמים עמהם. מיד פייסו הקדוש ברוך הוא שאין בלבו על ישראל כלום, ואמר, כמו לשעבר עד שלא עשו אותו מעשה הייתי נוהג עמהם במידת הרחמים, כך עכשיו אנהוג עמהם במידת הרחמים. באותה שעה שמע משה קול נאה משובח, אמר הקדוש ברוך הוא למשה, לשעבר היתה איבה ביני לבין בני, שנאה ביני ובין בני, תחרות ביני ובין בני, אבל עכשיו שנעשה המשכן, אהבה ביני ובין בני, שלום ביני ובין בני, אימתי היה שלום לישראל, בומן ששכן כבוד הקדוש ברוך הוא במשכן וכבוד ה' מלא את המשכן.

(במד"ר י"ב א)

פרשת השבוע

עד תום נוצלו במילואן למלאכת המשכן, כמי שמרגיע ואומר, כולכם צדיקים, כולכם זכאים להשתתף בתרומות המשכן.

בגדי שרד לשרת בקודש (ל"ט-א)

מסופר על הרה"ק רבי ישעיה מפראגא זיע"א, שאחרי נישואיו החל להנהיג עדה ולבש בגדי לבן. באו וסיפרו זאת לידידו הרה"ק בעל "חידושי הרי"ם מגור זיע"א. וביקשו ממנו תלמידיו שילך לפראגא לומר לו דברי מוסר עבור זה. אמר להם הרבי: "ממה נפשך, אם הוא רבי, ניחא, ואם לאו, אינני רוצה לצער את חברי". פעם אחת בערב ראש חודש למד ה"חידושי הרי"ם" שיעור עם תלמידיו ועסקו בסוגיא עמוקה ופלפלו בה הרבה. אמר הרבי לתלמידיו: "בואו ונלך לפראגא". כשבאו שמה, שמחו יחד שני הרעים האהובים. בתוך הדברים החל הרה"ק רבי ישעיהו מפראגא לשוחח בסוגיא זו והציע בה פלפול נאה. אותה שעה אמר ה"חידושי הרי"ם" לתלמידיו: נו! "מה רציתם ממנו?". באותו לילה ערך רבי ישעיהו סעודת גדולה לכבוד ר"ת, ואחר הסעודה ליווה את ה"חידושי הרי"ם" עד לביתו בווארשא. וכשבאו לוורשא, ליווה ה"חידושי הרי"ם" בחזרה את רבי ישעיהו, וכך חזרו כל הלילה.

אלה פקודי המשכן וגו' אשר פוקד על פי משה (ל"ח - כ"א)

מסופר על הרה"ק ה"תפארת שלמה" מראדומסק זיע"א (יומא דהילולא כ"ט אדר) שאמר פעם, כתוב במדרש שחשדו ישראל במשה בענין נדבות המשכן, עד שהראה להם חשבון מדוייק, שכל הכסף והזהב היה מנוצל בשלמות למלאכת המשכן, והאמינו לו. ושאל הרבי, איך עלה על דעתם חשד כזה? וכי לא ידעו שמשה בן לכהן וזהב, כלום לא ראו בים סוף, שהם כולם הלכו להתעסק בבית מצרים, ורק משה רבנו התפנה לעסוק בקבורת יוסף הצדיק.

ותירץ, אכן יש פנים אחרות לדבר, שידעו כל ישראל שהמשכן מוקם כולו מנדיבות לב, כל ממון שנתרם בלא כוונה זכה וברכה, לא יהיה רצוי, והיה כל אחד מישראל שפל בעיני עצמו, ולבו נוקפו מהסס ומהרהר, ודאי תרומה שלי לא זכתה להיכלל בבניית המשכן, במה זכיתי? והיו כולם באים אל משה וחוקרים, איזה תרומות נותרו ולא זכו להצטרף בקודש, ולא נתקררה דעתם בכל ההסברים, עד שפייסן משה בדברים והוכיח להם בחשבון, שכל התרומות

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 7:34 ת"א: 7:36 ר"ת: 8:11

זמני כניסת השבת
פרשת פקודי - החודש

זמני כניסת השבת
ירושלים: 6:20 ת"א: 6:36

התנה זאת בכמה תנאים, מובן מאילו כי הגבאים קיבלו בשמחה את כל התנאים שהציג רבי אריה לייב, וברכו על המוגמר, ברוך השם יש לזלוטופולי שוב שמש.

אחד התנאים של רבי אריה לייב היה, שיחממו את המקווה פעמיים בשבוע בנוסף לערב שבת, בשבועות הראשונים קיבל הבלן את התנאי ומילא אחר ההוראות שקיבל, אולם במשך הזמן התברר לו, כי במשך השבוע אינו מבקר במקווה זולת השמש, שנוהג היה לטבול כל יום אחרי חצות הלילה, התמלא הבלן כעס, היתכן? מי שמע דבר כזה לחמם את המקווה רק בשביל השמש? מה פתאום הוא צריך ללכת למקווה כל יום, ובכלל מי שמע שהולכים למקווה סתם ביום של חול? אני יודע שנוהגים ללכת למרחץ ביום ששי לכבוד שבת קודש, כך חשב הבלן ועשה דין לעצמו, לא זו בלבד שהפסיק לחמם את מימי המקווה במשך השבוע, אלא אפילו תלה מנעול גדול על הדלת, הוא לא ידע כי אצל חסידים נהוג לטבול במקווה בכל יום. הבלן לא היה יכול לטבול "שיגעון" שכזה.

רבי אריה לייב ניסה לדבר עם הבלן ולהשפיע עליו שישנה את דעתו, הוא ממש התחנן לו שיתן לו לפחות את המפתח, הוא אפילו הציע לו כסף, אולם הלה התעקש ובשום אופן לא היה מוכן לסגת מעמדו. בראות ה"שמש" - הצדיק כי אין הבלן זו מדעתו הנחרצת ואין סיכוי שיסכים, אמר לו הרבי: ראה נא ידידי, אם תתן לי תקיעת כף שלא תספר לאף אחד, אני אגלה לך סוד שיגרום לך נחת רוח גדולה, וממש יחייה אותך ואת משפחתך, אולם זאת בתנאי אחד, שתפתח לי את המקווה ותמשיך לחמם אותה כמו שהיה בתחילה, בניסיון זה כבר לא היה הבלן מסוגל לעמוד, יצר הסקרנות גבר עליו והוא רצה לדעת את הסוד, ונתן לרבי תקיעת כף כמבוקש.

או אז אמר לו ר' אריה לייב: דע לך שיכולתי להעניש אותך עונש חמור ביותר על היחס הנוקשה שלך, במלה אחת יכולתי לעשותך גל של עצמות רח"ל, אלא מאי? אני לא נוהג לעשות דברים כאלה, אדרבה במקום עונש אני אעשה לך טובה גדולה מאד, הנה יש לך בת בוגרת שצריכה להשתדך, אבל היא למרבה הצער התעוורה לפני שנים אחדות, ואינך יכול למצוא לה שידוך, אם אתה תפתח לי את המקווה כמו מקודם, אתפלל בשבילה הלילה עוד לפני לכתך למקווה, שה' יתברך שהוא פוקח עיוורים יפקח את עיניה, והיא תחזור לראות כמו מקודם.

ה"סבא" משפאלי בתור שמש בית הכנסת

לפני שהרה"ק רבי אריה לייב ה"סבא משפולי" זיע"א נתפרסם כמנהיג וצדיק ובעל מופת, הוא ערך גלות, ונדד במשך שנים רבות על פני ערי רוסיה וכפריה, כשהיה מגיע למקום מסוים, הוא היה נכנס להקדש הכנסת האורחים המקומית, שם מצאו היהודים הנוודים קורת גג מעל לראשם, והיהודים הטובים, אנשי הקהילה שבה, דאגו גם למוזנותיהם. לקראת שבת היו בעלי הבתים מחלקים את האורחים ביניהם, והזמינו אותם לסעוד על שולחנם בשבת קודש.

מסופר: פעם אחת כאשר הגיע הרה"ק משפולי לעיירה זלוטופולי, לא הרחק מקייב שבאוקריינה, מצא שם הרבי קהילה של יהודים יראי שמים, אבל אנשים פשוטים ביותר, מלבד להתפלל ולומר תהילים, הם לא ידעו כלום, ומשום כך היה האדם החשוב ביותר בעיירה, דווקא השמש של בית הכנסת, מדוע? כי הוא היה גם בעל הקורא בתורה, וגם בעל התוקע בראש השנה וכו'. והמנהג היה שהגבאים היו מתנים תנאי למי שהציע את עצמו לתפקיד שמש, שידע לקרוא בתורה ולתקוע בשופר, אלה היו שני דברים שיהודי העיירה פחדו ורעדו מפניהם ביותר, פרשת התוכחה בה קוראים בתורה פעמיים בשנה, והתקיעות בשופר בראש השנה ואחרי נעילה של יום כיפור, שני הדברים כאחד הטילו אימה ופחד לא מובנים על יהודי זלוטופולי, ואיש מהם לא היה מוכן לקחת את התפקידים הללו על עצמו, לכן היו מעמידים תנאי כאשר שכרו להם שמש, שיהיה זה הוא שיקרא בתורה וגם יעלה לתורה לפרשת התוכחה, וגם יתקע בשופר מתי שצריך.

השמשים של העיירה לא האריכו ימים, לא חלילה בשל התוכחה או תקיעות השופר, אלא מסיבה הרבה יותר פשוטה, הם היו לרוב אנשים באים בימים, עניים ואביונים, כי הרי מי מוכן להשכיר את עצמו להיות שמש, ועוד בתנאים כאלה? ממילא היתה תחלופה גדולה של שמשים. וכאשר רבי אריה לייב הגיע לעיירה, מצא אותם מודאגים מאד לאחר שהשמש הזקן שלהם הלך לעולמו, והם לא מצאו מי שיהיה מוכן למלא את מקומו, גבאי המקום חיפשו שמש ממש בנרות, והם שאלו את ר' אריה לייב אם הוא יודע לקרוא בתורה ולתקוע בשופר, ואם יהיה מוכן לקבל על עצמו את תפקיד השמש? הצדיק השיב בחיוב, שהוא אכן יודע לקרוא בתורה וגם יודע לתקוע בשופר, ואף מוכן לקבל על עצמו את תפקיד השמש, אולם

משל ונמשל

אלה פקודי המשכן משכן העדות (ל"ח - כ"א)

המשכן - משכן שני פעמים רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבנין על עונותיהם של ישראל (רש"י)

יש לפרש את הפסוק על פי דברי רבותינו בתלמוד (סנהדרין ק"ב) על הפסוק וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם שכל פורענות שלא תבוא על ישראל יש בה מעוון העגל.

והמפרשים הסבירו זאת על פי משל, מעשה במלך שבעס על בנו, ונטל אבן אחת גדולה אשר יש בה כדי להמית לזרוק על בנו, לאחר מכן בא אוהב המלך לבטל הגזירה מעל בנו, אמר המלך לאוהבו, לבטל הגזירה לגמרי שלא לזרוק עליו האבן אי אפשר, מפני שכבר נשבעתי לזרקה עליו, אלא מפני שנשאתי פניך, הריני מוחל לו שלא לזרקה עליו בפעם אחת, אלא הריני מחתכה לחתיכות קטנות, שאין בהם כדי להמית ומניחם אצלי, ובכל עת שיהיה לי איזה כעס עליו, אזרוק עליו מאותן חתיכות הקטנות עד גמר האבן ההיא, והרי האבן נזרקת עליו והוא לא ינוק. כך כשעשו ישראל את העגל, רצה השם יתברך לכלותם, כמו שכתוב וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם, דהיינו שכאשר אקפיד עליהם על איזה עוון, ואצטרך להיפרע מהם, אני פוקד ונפרע מהם גם מעוון מעשה העגל, וידוע שעוון העגל הוא מה שאמרו אלה אלהיך ישראל וכו', וזהו שאמר הכתוב, 'אלה פקודי המשכן' מפני שאמרו אלה דהיינו אלה אלהיך ישראל, לכן נפקד ונחסר המשכן, שנחרב בית המקדש שתי פעמים, שעוון זה של העגל נוסף על החטא והשלים הענין.

(ישמח ישראל)

הבלן התקשה להאמין כי השמש אכן מסוגל לחולל מופת כזה, אולם מאידך לא רצה להפסיד את הסיכוי, אולי בכל זאת זה יצליח, הסכים הבלן שרבי אריה לייב ילך למקוה בכל יום, ולראיה נתן לו איפוא את המפתח של המקוה.

למחרת בבוקר פרצה מהומה רבתי בביתו של הבלן, הבת הבכירה התעוררה בהתרגשות גדולה, ובקולי קולות היא קראה לאביה ואמה וצעקה בשמחה, אני רואה! אני רואה! היא צחקה ובכתה חליפות, והבית היה על גלגלים. מסתבר כי הראייה חזרה אליה כבמטה קסמים, מיד באו כל השכנים לחזות בפלא הגדול, והעיירה כולה היתה כמרקחה, איש לא העלה על דעתו כי השמש של בית הכנסת הוא האחראי למה שקרה, הבלן שנתן תקיעת כף שמר את מוצא פיו ולא גילה את הסוד לאיש.

רק כעבור שנה כאשר הבלן חלה במחלה קשה, וחש כי ימיו ספורים, הוא שלח לקרוא לגבאים, ובנשימתו האחרונה גילה להם את הסוד של בתו, הוא ביקש אותם לספר בעיירה כי השמש הוא איש קדוש וצדיק נסתר, שכולם יידעו איך להתנהג אליו בדרך ארץ.

השמועה על אודות ר' לייב בעל המופת פשטה לא רק בזלוטופולי, אלא בכל הסביבה הקרובה והרחוקה, מכל המקומות החלו אנשים לבוא לעיירה כדי לשטוח את צרותיהם ובעיותיהם, ולבקשו שיתפלל עבורם, לבריאות, פרנסה, ילדים וכו'. אולם רבי אריה לייב עדיין לא היה מוכן לקבל על עצמו להתגלות ולהיות רבי של חסידים, הוא עדיין לא השלים את מכסת הגלות שהשית על עצמו, והיה עליו לבקר עדיין בערים ועיירות רבות והרבה שליחויות לבצע, הוא הודיע איפוא לגבאים כי עליו לעזוב את העיירה ולחדש את נדודיו. הוא אכן יצא לדרך והמשיך לנוע ולנדוד במשך שמונה שנים רצופות. לאחר מכן הוא קיבל על עצמו את הרבנות של העיר שפאליע, וכאן זכה לכינויו "הסבא משפולי". זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

צ'ין אדם לחברו

אוהב שלום ורודף שלום

הרב הקדוש רבי חיים פלאגיי זיע"א, כותב בספר 'רפואה וחיים' וזה לשונו: כי אני הגבר ראתה עיני מיום שעמדתי על דעתי, כי כל איש ואשה, משפחה ומשפחה, מדינה ומדינה, עיר ועיר, שהיו ביניהן מחלוקת, לא יצאו נקיים הב' כיתות ולקו בין בגופן ובין בממונם, ומי שיש בו דעת יעמיק בזה מאד, ולעולם יוותר משלו בין בגופו ובין בממונו ויצא הפסדו בשכרו, שיהיה לו שכר טוב בעולם הזה ובעולם הבא, מסיבת כי היה אוהב שלום ורודף שלום.

הכרת הטוב של צדיק

מספרים על הרה"ק רבי חיים מוואלוז'ין זיע"א, שלא חתם אף פעם על חרם כלשהו נגד החסידים. והרה"ק מבריסק זיע"א אמר פעם, כי הסיבה לכך היתה, כי ר' חיים זכה פעם לטובה גדולה מאור מאחד האדמורי"ם החסידיים, והוא סבר, כי כמו שמשה רבינו לא יכול היה להכות את היאור ואת האדמה, מחמת שהם עשו לו פעם טובה, כן אסור גם לו לכתוב משחו נגד החסידים, אחרי שפעם קיבל טובה מרבי חסידי.

עבירה שהיא מצוה מצוה

שהיא עבירה

מספרים בשם אחד מתלמידי הבעש"ט הקדוש זיע"א, שאמר, יש

עבירה אחת שאני אוהב, ויש מצוה אחת שאני שונא. לפעמים אומרים העולם, שלעזור ליהודי פלוני זה ממש עבירה, את העבירה הזאת אני אוהב, ויש שיאמרו אנשים, שלהשפיל או לקבור (א מצוה צו באגראבען) את פלמוני זו ממש מצוה, את המצוה הזאת אני שונא.

לנסוע 12 שעות כדי לעשות

טובה ליהודי

מספרים, פעם באה אשה לפני הרה"ק רבי אליהו אליעזר דסלר זיע"א, מנהלה הרוחני של ישיבת פוניבו, וסיפרה שהיא נותרה גלמודה לאחר שכל בני משפחתה נבחרו בשואה, בתוך דבריה היא אמרה, שיתכן שיש לה קרוב רחוק בעיירה נידחת באנגליה. הוא אחר כך הרב דסלר באנגליה, הוא נסע מרחק של שתיים עשרה שעות, כדי לחפש את הקרוב, ולקשור את הקשרים בינו לבית קרובתו הגלמודה בארץ ישראל.

ליישב יהודי מוקשה

עבודה שלימה היתה אצל הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זיע"א, ללמד זכות על כל יהודי, יהיה מי שיהיה, והיה אומר, שכשם שיש צורך להתייגע ולעמול בכדי ליישב רמב"ם מוקשה, הוא הדין, יהודי מוקשה צריכים לחפש עליו זכות וליישבו.

תלולא דצדקיא

שבת קודש כ"ט אדר

הרה"ק רבי שלמה הכהן מראדומסק ב"ר דוב צבי (תפארת שלמה - תרכ"ו)
הרה"ק רבי יואל בעער מראצפערט ב"ר יעקב שלמה (תש"ן)
יום ראשון א' ניסן

נדב ואביהוא בני אהרן (ב"א תמ"ט)

הרה"ק רבי אלימלך מגראדזיסק ב"ר חיים

מאיר יחיאל (אמרי אלימלך - תרנ"ב)

יום שני ב' ניסן

הרה"ק רבי שלום דוב בער מליואבאוויטש

ב"ר שמואל (תר"פ)

הרה"ק רבי יעקב יוסף ב"ר דוד מסקוורא (תשכ"ח)

יום שלישי ג' ניסן

הרה"ק רבי אפרים בן הגאון חכם צבי (תקל"ב)

הרה"ק רבי בנימין זאב מובאריו ב"ר יחיאל מיכל

מזלאטשוב (תקפ"ב)

הרה"ק רבי אליעזר ירוחם מראדישיץ ב"ר ישראל

יצחק (חתן ה"ח מצאנו - תרנ"ב)

יום רביעי ד' ניסן

הרה"ק רבי אהרן שמואל ב"ר נפתלי הירץ

הכהן מסטעפין (תלמיד המגיד - תקע"ד)

הרה"ק רבי יוחנן מראחמיסטרייווקע ב"ר מרדכי

מטשנוביל (תרנ"ה)

יום חמישי ה' ניסן

הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא

ב"ר שמואל (אוהב ישראל - תקפ"ה)

הרה"ק רבי צבי אלימלך מבלאזוב ב"ר דוד

מדינוב (צבי לצדיק - תרפ"ד)

יום שישי ו' ניסן

הגה"ק רבי חיים אבואלעפיא ב"ר יעקב

(אב"ד טבריה - תק"ב)

הרה"ק רבי אהרן ב"ר שמואל יעקב ראטה

(שומרי אמונים - תש"ו)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

נארת הרה"ק נטילאל הכהן רבינו של ישיבת
מדרש "ב"א אור"ח רפרוס יוסף הרש"ט על המעשים.

חוקות הגויים (ג')

א) השתמשות בפעמונים כדי לקבץ את ההמון לבית הכנסת, כדרך העכו"ם, הוא איסור גמור, ועוברים בזה אלאו דבחקותיהם לא תלכו. (ספר שבילי דוד, יור"ד סימן קע"ח, כל ספרי מדר"ץ חיות, ח"ב, עמוד תתקצ"א)
ב) לא יעמוד אדם בבקעה להתפלל "כדרך גויים". (תנא דבי אליהו רבא, פרק ח', ס"ק ג'). וע"ע בגמרא (ברכות דף ל"ד ע"ב) אמר רב כהנא, חציף עלי מאן דמצלי בבקתא. ופרש"י שם (בד"ה דמצלי), שכשהוא במקום צניעות חלה עליו אימת מלך ולבו נשבר. ותוס' שם (בד"ה חציף) כתבו הטעם, שבבקעה עוברים שם הולכי דרכים, ומפריעים לו להתפלל. ע"ש. וכאן מבואר טעם חדש שזה דרך גויים כן.

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

מברכין חודש ניסן

המולד שב"ק 6:46 בבוקר 1 חלק

ר"ח יהיה ביום ראשון